

Tofta kyrka

55.8674, 12.9255

På 1100-talet uppfördes många kyrkor i det danska landskapet Skåne, så också sockenkyrkan i Tofta. När kyrkan restaurerades efter Skånska krigen på 1670-talet fick bland annat det kraftiga västtornet med sina högt sittande ljudöppningar sin huvudsakliga utformning, och bland annat ersattes då en utvändig trappa med en trappa på insidan

Under Skånska krigen brändes alla byar runt Landskrona ned, och då drabbades alltså även Tofta kyrka som bland annat plundrades på inventarier. En nattvardskalk som gjordes för Tofta kyrka 1623, och som var en gåva från fogden Niels Jörgensen, togs som krigsbyte och finns numera i Reftele kyrka i södra Småland. Foten är ännu i original, men Cuppan är utbytt och förstörad 1802.

Under 1840-talet förändrades kyrkan åter, nu under ledning av domkyrkoarkitekten Carl Georg Brunius. Det södra vapenhuset revs och kyrkan fick ett nytt tegeltak och en ny takstol. Även fönstren och dörrarna fick sitt nuvarande utseende, och absidfönstret gjordes om till entré till sakristian.

I mitten på 1950-talet fann man på norra långhusväggen ovan valven fragment av en tidigmedeltida kalkmålning föreställandes Sankt Kristoffer. Denna målning liksom de målningar som tillkom vid en renovering kring förra sekelskiftet är idag försvunna eller överputsade.

Altartavlan är ett arbete från 1830-talet, signerad i Paris av konstnären Alexander Malmqvist med motivet de vise männens tillbedjan inför Jesusbarnet. Malmqvist finns bland annat representerad på Nationalmuseum i Stockholm, samt i Uppsala Universitetsbibliotek.

Målningen, där vi också ser änglar, Josef och Maria, omges av en guldrum som är något stympad. Den övre strålglassen som prydde tavlan togs bort vid en renovering under mitten av 1900-talet.

Predikstolen är tillverkad år 1846 efter ritningar av Carl Georg Brunius.

En ljuskrona i nyrokoko med glasprismor är från 1800-talet.

Antependier och skrudar har skapats av textilkonstnär Ingan Mittendorf. De flesta av hennes alster finns i kyrkor runt om i södra Sverige, men även i Danmark och Tyskland. Hennes verk här i kyrkan har liksom altarets ljusstakar, blomvaser och oblatask i silver skänkts av syföreningen, som även bekostat kyrkans fasadbelysning. En vinkanna i silver har skänkts av en tidigare församlingsbo.

Dopfunten av trä är ritad av arkitekten O J Wahlström år 1900. I vapenhuset finns bevarat foten från en medeltida dopfunt. Carl Georg Brunius noterade på 1840-talet att cuppan hade samma form som skålen i Västra Strö kyrka, och att den såldes 1875 till en av församlingens medlemmar.

Det medeltida krucifixet av ek på långhusets norra sida har omarbetats vid flera tillfällen. Bland annat gjordes Kristusfiguren om på 1700-talet, då den fick nya armar. Det nuvarande korset är från 1962.

Orgeln, som invigdes 1971, är inbyggd i en äldre fasad från år 1900 ritad av O J Wahlström och som hörde till en orgel byggd av Åkerman& Lund.

1846 köpte man en orgel från Asmundtorps kyrka. Orgeln var byggd 1763 av Christian Fredrik Hardt i Malmö. Den nuvarande orgeln har 10 stämmor som är fördelade på två manualer och pedal, och har levererats av Mårtenssons Orgelfabrik i Lund.

Storklockan av malm är gjuten på 1500-talet av Borchard Gellegieter. Lillklockan uppgavs tidigare vara gjuten under mitten av 1400-talet, men enligt senare rön ska klockan vara gjuten av dansken Olaus Hinrici Kegge, som levde på 1300-talet.

Källor:

Webb: Häljarps församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Tofta kyrka - Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift Karl Johan Kember 2015.